Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. d)
Psihologie

Testul 9

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică şi toate profilurile şi specializările din filiera vocaţională, cu excepţia profilului militar

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

I TÉTEL (30 pont)

Minden feladat esetében írja le a vizsgalapra a helyes válasz betűjelét! Egy helyes válasz van.

1. Az észlelési kép:
a. egyszerű és elsődleges
b. komplex és sematikus
c. egyszerű és másodlagos
d. másodlagos és sematikus

2. Egy rózsa észlelési képe:
a. másodlagos
b. általános
c. tartalmilag gazdag
d. kontextustól független

3. A képzet és az észlelés:
a. az információs tartalomban hasonlítanak
b. a sematikus jellegük hasonlítanak
c. elvont jellegükben hasonlítanak
d. panoramikus jellegükben hasonlítanak

4. A szükségletek megnyilvánulási formái a/az:
a. motivációnak
b. emlékezetnek
c. akaratnak
d. figyelemnek

5. István hosszú ideje külföldön el, de szülőföldjét most is szereti, mert az átélt érzelmek:
a. mobilisek
b. kifejeződnek
c. sajátosan emberiek
d. a kiváltó inger hiányában is fennmarad

6. Az akaratlagos figyelem kiváltásában fontos szerepet kap:
a. hanglat
b. orientációs reflex
c. a figyelemre való képesség
d. beszéd mechanizmusai

7. Az akaraterő azon tulajdonsága, amely tudatos és felvállalt módon teszi lehetővé a kockázatok leküzdését az:
a. az erő
b. a kitartás
c. a bátorság
d. a nyugalom

8. Az érzékelésnek azt a minőségét, amely az egyes érzetek egy bizonyos ingercsoport hatásától és a megvalósításukhoz szükséges speciális apparátus meglététől való függőségét fejezi ki, a következőkkel fejezzük ki, társítható a:
- **a.** modalitással
- **b.** tartóssággal
- **c.** erősséggel
- **d.** érzelmi tonalitással

9. Bár keményen dolgozott, a kilencedik osztály elején András sok matematika feladatot nem tudott megoldani. De tanára folyamatosan bátorította, és egy idő után a jobb eredmények is megjelentek. A tanár által használt motiváció:
- **a.** negatív
- **b.** pozitív
- **c.** kognitív
- **d.** affektív

10. Az emberi érzelmek magukba foglalják az/a:
- **a.** érzést, érzelmet, szenvedélyt, érdekeket, hangulatot
- **b.** hangulatot, érzést, emóciót, érzelmet, szenvedélyt
- **c.** emóciót, eszméket, szenvedélyt, érzést, érdekeket
- **d.** emóciót, szenvedélyt, hangulatot, érdekeket, eszméket

II. TÉTEL (30 pont)

A.

A bal oldali oszlopban az emlékezet formái vannak felsorolva, amelyeken keresztül az emberek különböznek egymástól, a jobb oldali oszlopban pedig azokra vonatkozó igaz kijelentések. Írja fel a vizsgalapra a helyes társításokat a bal oldali oszlopban szereplő betűk és a jobb oldali oszlopban szereplő, nekik megfelelő számok között.

a. Epizodikus memória	1. Mint az auditív, vizuális, ízlelési stb. emlékkezet jelenik meg.
	2. Azon emberek sajátja, akik könnyen megjegyzik a mozgásokat.
b. Szenzoriális memória	3. Azon személyeknél tapasztalhatjuk, akik megjegyzik a szavakat, verbális szimbólumokat és azok jelentéseiket
c. Szemantikus memória	4. Azon személyekre jellemző, akik hosszú ideig tudják megőrizni az információkat.
d. Motorikus memória	5. Az emberek sajátja, akik a konkrét élettapasztalatokat stb., eseményeket könnyen tudják megőrizni.

12 pont

B.

Olvassa el figyelmesen a következő szöveget!

A beszéd elsajátítás folyamata, fejlődése együtt jár a gondolkodás fejlődésével; azáltal, hogy kommunikálunk, hogy megpróbáljuk mások számára értehetővé tenni a fogalmakat, tisztázzuk magunk számára is jelentésüket, kiküszöböljük a kétértelműségeket.

A fenti szövegből kiindulva válaszoljon az alábbi követelményekre!

1. Említsen meg két lelki folyamatot/jelenséget, amelyre a szöveg explicit módon utal! **4 pont**
2. Írja le az 1 pontban megemlített folyamatok egyikének három jellemzőjét! **6 pont**
3. Alkosson egy példát, amelyben az algoritmus típusú stratégiákat szemlélteti! **4 pont**
4. Érveljen hozzávetőleg öt sorban a következő kijelentés mellett: *a hosszan tartó álmodozás kedvezőtlen lehet a személyiség fejlődésének szempontjából*! **4 pont**

III. TÉTEL **(30 pont)**

Olvassa el figyelmesen a következő szöveget!

Másnap dél körül futva találkoztunk, hogy elbúcsúzzunk. Barátként váltunk el, mély nyomot hagyva benne, egy kimondhatatlan emberi tapasztalat volt számomra: Moshe mindig mosolygott, úgy viselkedett, mintha mindig is ismertük volna egymást, szerény volt, intelligens, gyakran mély gondolkodású; fekete humorát néha enyhébbre váltotta, ami tele volt iróniával és öniróniával. Mondanom sem kell, hogy a román nyelvet tökéletesen használta, a Romániához fűződő emlékek, amelyeket el is mesélt, lenyűgözőek voltak, általuk újra átéltem saját élettörténetemet, és az enyhe moldvai akcentusa, amely megegyezett az enyémmel, csak közelebb hozta hozzám. Ráadásul, a beszélgetéseink során áttértünk a közös olvasmányainkra, ilyenkor örömmel fedeztem fel, hogy olvasottsága széleskörű, beszélgetéseink Creangától Bacoviáig, és a román nyelvű zsidó szerzőin keresztül Eliade-ig, Scholemig és Ricoeurig kitejedtek.

Moshe emlékezetére azonban lehet számítani. Ő áll a legközelebb a Funes, el memorioso című novella borgesi főszereplőjéhez, aki nem felejt soha semmit, még a felhők formáját sem egy régmúlt, távoli időből. De Moshe emlékezete éppoly kimeríthetetlen, és egyben ésszerű is. Moshe Idel emlékezete etikai és erkölcsi szempontból ugyanolyan szigorú, mint bármelyik, szigorú követelményekre épülő emlékezet, ezért bölcsebb, nyugodtabb, még akkor is, amikor olyan tragikus eseményeket sajátít el vagy idéz fel, mint a Holokauszt.

(Sorin Antohi în dialog cu Moshe Idel, Ceea ce ne uneşte. Istorii, biografii, idei)

A fenti szövegből kiindulva válaszoljon az alábbi követelményekre!

A. Határozza meg, C.G. Jung elmélete alapján Moshe Idel temperamentumának típusát. Pontosítson a szöveg alapján két gondolatot/ kijelentést, amellyel az adott válaszát igazolja! **6 pont**

B. Úgy gondolja, hogy Moshe Idel egy jó emlékezőképességgel rendelkező személy volt? A szövegre utalva írjon egy érvet, amivel az adott válaszát igazolja! **4 pont**

C. A szöveg szerint Moshe Idel *szigorú követelményekre épülő emlékezettel rendelkezik.* A szövegre utalva említsen meg két érvet, ami ezt az állítást igazolja! **6 pont**

D. Hozzávetőleg fél oldalas terjedelemben mutassa be G.W. Allport elmélete alapján Moshe Idel jellemét, kiemelve a jellemének egy kardinális és két alaptulajdonságát! **10 pont**

E. Fogalmazzon meg egy érvet, amellyel cáfolja azt a kijelentést, hogy *a személyiség tulajdonságai pusztán velünk születettek*! **4 pont**